UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

6 päivänä syyskuuta 2012 *

Muutoksenhaut — Kumoamiskanne — Kanteen tutkimatta jättäminen — Edustus unionin tuomioistuimissa — Asianajaja — Riippumattomuus

Yhdistetyissä asioissa C-422/11 P ja C-423/11 P,

joissa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvista valituksista, jotka on pantu vireille 5.8.2011,

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, kotipaikka Varsova (Puola), edustajinaan radca prawny D. Dziedzic-Chojnacka ja radca prawny D. Pawłowska, ja

Puolan tasavalta, asiamiehinään M. Szpunar, A. Kraińska ja D. Lutostańska,

valittajina,

ja joissa vastapuolena on

Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun ja A. Stobiecka-Kuik, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Prechal sekä tuomarit K. Schiemann (esittelevä tuomari) ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: V. Trstenjak,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc-Sławiczek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.6.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

tuomion

1 Valituksillaan Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (sähköisen viestinnän valvontaviraston presidentti, jäljempänä PUKE) ja Puolan tasavalta vaativat kumottavaksi unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-226/10, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej vastaan komissio, 23.5.2011 antaman määräyksen (Kok., s. II-2467; jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla kyseinen tuomioistuin jätti tutkimatta PUKE:n kanteen, jossa vaadittiin sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY (EYVL L 108, s. 33) 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti 3.3.2010 annetun komission päätöksen K(2010) 1234 kumoamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

2 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 19 artiklan ensimmäisessä, kolmannessa ja neljännessä kohdassa, joita saman perussäännön 53 artiklan mukaan sovelletaan unionin yleiseen tuomioistuimeen, määrätään seuraavaa:

”Unionin tuomioistuimessa jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä edustaa kutakin asiaa varten määrätty asiamies; asiamiehellä voi olla apunaan avustaja tai asianajaja. - -

- -

Muiden asianosaisten edustajan on oltava asianajaja.

Vain asianajaja, jolla on oikeus esiintyä jonkin jäsenvaltion tai jonkin Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion tuomioistuimessa, voi edustaa tai avustaa jotain asianosaista unionin tuomioistuimessa.”

3 Kyseisen 19 artiklan puolankielisessä versiossa viitataan sanan ”asianajaja” tilalla ”asianajajaan tai oikeudelliseen neuvonantajaan (radca prawny)”.

4 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Unionin yleinen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan, asianosaisia kuultuaan ratkaista, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, tai todeta, että kanteesta on tullut perusteeton ja lausunnon antaminen asiassa raukeaa - -”

Puolan oikeus

5 Asianajajan ammatin ohella Puolan oikeudessa tunnetaan oikeudellisen neuvonantajan ammatti. Oikeudelliset neuvonantajat voivat pyytää merkitsemistään asianajajayhteisöön, jolloin he voivat edustaa asianmukaisesti asiakkaitaan tai työnantajiaan puolalaisissa tuomioistuimissa.

6 Oikeudellisten neuvonantajien ammattikunta perustettiin Puolan tasavallan perustuslain 17 §:n 1 momentin mukaisesti. Oikeudellisen neuvonantajan ammattikuntaa säännellään oikeudellisista neuvonantajista 6.7.1982 annetulla lailla, ja sen jäseniä sitovat oikeudellisen neuvonantajan etiikkasäännöt (Kodeks Etyki Radcy Prawnego). Niissä on useita säännöksiä, joilla vahvistetaan nimenomaisesti oikeudellisten neuvonantajien oikeusapupalvelujen tarjoamista koskevat säännöt, ja

niillä pyritään takaamaan, että he voivat harjoittaa ammattiaan täysin riippumattomasti siitä riippumatta, toimivatko he työ- tai palvelussuhteen perusteella, joka heillä mahdollisesti on neuvomaansa asianosaiseen, vai eivät.

7 Televiestintäoikeudesta 16.7.2004 annetun lain (Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne; Dz. U., nro 171, järjestysnumero 1800), sellaisena kuin sitä sovelletaan asian tosiseikkoihin, 193 §:n 1 momentin mukaisesti PUKE toimii Urzędu Komunikacji Elektronicznejin (sähköisen viestinnän valvontavirasto, jäljempänä UKE) välityksellä.

8 Julkishallinnosta 21.11.2008 annetun lain (ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej; Dz. U., nro 227, järjestysnumero 1505), sellaisena kuin sitä sovelletaan asian tosiseikkoihin, 25 §:n 4 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesti UKE:n pääjohtajan eikä sen presidentin on huolehdittava kyseisen viraston toiminnasta ja työn jatkuvuudesta, sen toiminnan harjoittamisedellytyksistä sekä sen työn järjestämisestä. UKE:n pääjohtajan eikä sen presidentin on myös huolehdittava henkilöstöhallinnosta ja toteutettava työoikeuden piiriin kuuluvat toimet kyseisen viraston henkilöstön osalta.

Kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen määräys

9 PUKE nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 14.5.2010 jättämällään kannekirjelmällä kanteen, jossa se vaati tämän tuomion 1 kohdassa mainitun päätöksen kumoamista.

10 Kannekirjelmän esittivät unionin yleisessä tuomioistuimessa oikeudelliset neuvonantajat (radcowie prawni) H. Gruszecka ja D. Pawłowska.

11 Prosessinjohtotoimena unionin yleinen tuomioistuin pyysi PUKE:tä täsmentämään, olivatko oikeudelliset neuvonantajat, jotka olivat allekirjoittaneet kannekirjelmän sen nimissä, kanteen nostamishetkellä palvelussuhteessa PUKE:hen.

12 Vastauksena tähän pyyntöön PUKE totesi, että H. Gruszecka ja D. Pawłowska olivat palvelussuhteessa UKE:hen eivätkä PUKE:hen. PUKE totesi lisäksi ensinnäkin, että Puolan lainsäädännön mukaan oikeudellisten neuvonantajien palvelussuhteen perustamisesta, kestosta ja voimassa pitämisestä päättää UKE:n pääjohtaja eikä sen presidentti, toiseksi, että oikeudellisten neuvonantajien tehtävät ovat itsenäisiä tehtäviä, jotka on sijoitettu suoraan UKE:n pääjohtajan alaisuuteen, ja kolmanneksi, että oikeudellisiin neuvonantajiin sovellettavan Puolan lainsäädännön mukaan oikeudellinen neuvonantaja, joka harjoittaa ammattiaan toisen palveluksessa, on itsenäisessä tehtävässä, joka kuuluu suoraan organisaatioyksikön johtajan alaisuuteen.

13 Unionin yleinen tuomioistuin tarkasteli tämän jälkeen kannekirjelmän tutkittavaksi ottamista perussäännön niiden määräysten valossa, jotka koskevat vaatimuksia, jotka liittyvät asianosaisten edustamiseen kyseisessä tuomioistuimessa, ja totesi valituksenalaisen määräyksen 16-23 kohdassa seuraavaa:

> ”16 - - erityisesti perussäännön 19 artiklan kolmannessa kohdassa käytetystä käsitteestä ’edustaja’ johtuu vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, että nostaakseen kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa tässä artiklassa tarkoitettu ’asianosainen’ ei voi toimia itse vaan sen on käytettävä sellaisen ulkopuolisen palveluita, jolla on oikeus esiintyä asianajajana jonkin jäsenvaltion tai jonkin Euroopan talousalueesta (ETA) tehdyn sopimuksen osapuolena olevan valtion tuomioistuimessa (ks. asia T-94/07, EREF v. komissio, määräys 19.11.2009, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).
>
> 17 Tämä ulkopuolisen palveluiden käyttöä koskeva vaatimus perustuu sellaiseen käsitykseen asianajajan tehtävästä, jonka mukaan tämän katsotaan avustavan oikeudenhoidon toteuttamisessa ja antavan riippumattomasti ja oikeudenhoidon ylempien etujen mukaisesti asiakkaalle tämän

tarvitsemaa oikeudellista neuvontaa. Tällainen käsitys vastaa jäsenvaltioiden yhteisiä oikeudellisia perinteitä, ja se on myös osa unionin oikeusjärjestystä, kuten Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 19 artiklasta nimenomaan ilmenee ([em.] asia EREF v. komissio, määräys 19.11.2009, 15 kohta).

18 Käsiteltävässä asiassa on heti aluksi korostettava, ettei kantajan viittaus oikeudellisen neuvonantajan ammatin harjoittamista koskevien sääntöjen mukaisiin velvoitteisiin toimia riippumattomasti voi sellaisenaan osoittaa, että - - Gruszecka ja Pawłowska olisivat olleet oikeutettuja edustamaan kantajaa unionin yleisessä tuomioistuimessa. Asianajajan riippumattomuuden käsitettä ei nimittäin määritellä vain positiivisesti, eli viittaamalla ammattieettisiin sääntöihin liittyviin sitoumuksiin, vaan se määritellään myös negatiivisesti, eli työ- tai palvelussuhteen puuttumisen perusteella (ks. vastaavasti - - asia [C-550/07 P,] Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals v. komissio - -, [Kok., s. I-8301,] tuomion 44 ja 45 kohta sekä - - [yhdistetyt asiat C-74/10 P ja C-75/10 P,] EREF v. komissio, määräys 29.9.2010, 53 kohta).

19 [Seuraavaksi] on todettava kantajan myöntäneen, että - - Gruszecka ja Pawłowska ovat palvelussuhteessa UKE:hen. Tältä osin kantaja ilmoittaa, että UKE:n pääjohtaja päättää 'heidän palvelukseen ottamisestaan, heidän [palvelussuhteensa ehdoista] ja heidän [palvelussuhteensa] irtisanomisesta'.

20 Lopuksi kantaja on edelleen lausunut, että UKE:n tehtävänä on avustaa sen presidenttiä tälle lainsäädännössä annettujen tehtävien hoitamisessa.

21 Vaikka oletettaisiin, että UKE:n presidentin ja UKE:n välillä voitaisiin tehdä selvä ero ja ettei kantajan ja sen oikeudellisten neuvonantajien välillä olisi muodollisesti olemassa [palvelussuhdetta], on kuitenkin niin, että edellä 16 ja 17 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä täsmennetyt vaatimukset eivät täyty nyt käsiteltävässä asiassa. Työnjohto-oikeuden olemassaolo UKE:ssä – vaikka tämä oikeus olisi vain UKE:n pääjohtajalla – [silloin, kun] UKE:n ainoa tehtävä on kantajan avustaminen, heikentää nimittäin sitä riippumattomuutta, joka oikeudellisella neuvonantajalla tai asianajajalla on harjoittaessaan ammattiaan asiakkaaseensa nähden ulkopuolisessa toimistossa.

22 Kantajan viittaukset oikeudellisen neuvonantajan ammatin harjoittamista koskevaan Puolan lainsäädäntöön eivät kumoa tätä johtopäätöstä. Kuten edellä 18 kohdassa on korostettu, ammatin harjoittamista koskevat säännöt eivät voi yksinään osoittaa, että riippumattomuutta koskeva vaatimus täyttyy. Lisäksi oikeuskäytännön mukaan muiden kuin [etuoikeutettujen] asianosaisten edustamista unionin yleisessä tuomioistuimessa koskevia määräyksiä on tulkittava mahdollisuuksien mukaan itsenäisesti ja viittaamatta kansalliseen oikeuteen ([em.] asia EREF v. komissio, määräys 19.11.2009, 16 kohta).

23 Edellä todetusta seuraa, että - - Gruszeckan ja - - Pawłowskan palvelussuhde UKE:n kanssa on kantajan edustamista unionin yleisessä tuomioistuimessa koskevien määräysten vastainen."

14 Edellä esitetyn perusteella unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että koska kannekirjelmän olivat allekirjoittaneet yksinomaan Gruszecka ja Pawłowska, kannetta ei ollut nostettu perussäännön 19 artiklan kolmannen ja neljännen kohdan ja 21 artiklan ensimmäisen kohdan eikä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, minkä vuoksi se oli jätettävä tutkimatta.

Asianosaisten vaatimukset ja oikeudenkäyntimenettely unionin tuomioistuimessa

15 PUKE vaatii, että unionin tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen määräyksen ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen uudelleen tutkittavaksi

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 Puolan tasavalta vaatii valituksenalaisen määräyksen kumoamista.

17 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin

— hylkää valitukset

— velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

18 Asiat C-422/11 P ja C-423/11 P yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 8.12.2011 antamalla määräyksellä suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

19 Unionin tuomioistuimen presidentti hylkäsi 16.4.2012 antamillaan määräyksillä Krajowa Izba Radców Prawnychin (oikeudellisten neuvoantajien kansallinen edunvalvontaelin) ja European Company Lawyers Associationin 29.11.2011 sekä Law Society of England and Walesin 2.12.2011 unionin tuomioistuimen kirjaamoon toimittamat hakemukset, joissa pyydettiin saada osallistua oikeudenkäyntiin PUKE:n ja Puolan tasavallan vaatimusten tukemiseksi.

Valitukset

20 Tarvitsematta tutkia perussäännön 19 artiklan valossa, voidaanko PUKE:n tekemä valitus ottaa tutkittavaksi, koska nimenomaan tätä tutkittavaksi ottamista koskeva oikeudellinen kysymys on tämän valituksen kohteena, on todettava, että PUKE esittää viisi perustetta valituksensa tueksi, ja näistä ensimmäinen, toinen, neljäs ja viides vastaavat tässä järjestyksessä Puolan tasavallan valituksensa tueksi esittämää ensimmäisen perusteen kahta osaa sekä toista ja kolmatta perustetta.

PUKE:n ensimmäinen valitusperuste ja Puolan tasavallan ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa, jotka koskevat Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 19 artiklan virheellistä tulkintaa

21 Valittajat moittivat unionin yleistä tuomioistuinta perussäännön 19 artiklan virheellisestä tulkinnasta, koska tämä katsoi, että kyseisessä määräyksessä edellytetään, että neuvonantaja, joka edustaa asianosaista unionin tuomioistuimissa, on tietyssä määrin tästä asianosaisesta riippumaton, mikä ei toteudu niiden oikeudellisten neuvonantajien kohdalla, jotka nostivat kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa.

22 Ne väittävät tästä, että asianomaiset kaksi oikeudellista neuvonantajaa ovat palvelussuhteessa UKE:hen eivätkä PUKE:hen. He ovat lisäksi UKE:ssä riippuvaisia pääjohtajasta, joka on valittajien mukaan yksin vastuussa kyseisen viraston toiminnasta ja muun muassa henkilöstöhallinnosta. Oikeudellisen neuvonantajan ammatin harjoittamista ohjaavalla säännöstöllä taataan valittajien mukaan joka tapauksessa neuvonantajien oikeudellisen työn täydellinen riippumattomuus jopa heidän työnantajaansa nähden.

23 Tästä on muistutettava, kuten unionin yleinen tuomioistuin perustellusti katsoi valituksenalaisen määräyksen 17 kohdassa, että jäsenvaltioiden yhteisiin oikeudellisiin perinteisiin perustuva käsitys, johon Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 19 artikla perustuu, asianajajan tehtävästä unionin oikeusjärjestyksessä on se, että tämä avustaa oikeudenhoidon toteuttamisessa ja antaa riippumattomasti ja oikeudenhoidon ylempien etujen mukaisesti asiakkaalle tämän tarvitsemaa

oikeudellista neuvontaa (ks. vastaavasti asia 155/79, AM & S Europe v. komissio, tuomio 18.5.1982, Kok., s. 1575, Kok. Ep. VI, s. 427, 24 kohta; em. asia Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals v. komissio, tuomion 42 kohta ja em. yhdistetyt asiat EREF v. komissio, määräys 29.9.2010, 52 kohta).

24 Asianajajan riippumattomuuden vaatimus merkitsee työ- tai palvelussuhteen puuttumista asianajajan ja tämän asiakkaan välillä (ks. em. yhdistetyt asiat EREF v. komissio, määräys 29.9.2010, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kuten unionin yleinen tuomioistuin nimittäin perustellusti totesi valituksenalaisen määräyksen 18 kohdassa, asianajajan riippumattomuuden käsitettä ei määritellä vain positiivisesti, eli viittaamalla ammattieettisiin sääntöihin liittyviin sitoumuksiin, vaan se määritellään myös negatiivisesti, eli työ- tai palvelussuhteen puuttumisen perusteella (em. asia Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals v. komissio, tuomion 45 kohta).

25 Tätä päättelyä sovelletaan samalla tavoin tässä asiassa kyseessä olevien oikeudellisten neuvonantajien tilanteen kaltaisessa tilanteessa, jossa asianajajien työnantaja on yksikkö, joka on sidoksissa asianajajien edustamaan asianosaiseen. Oikeudellisten neuvonantajien palvelussuhde UKE:hen voi vaikuttaa heidän riippumattomuuteensa, vaikka UKE onkin muodollisesti erillään PUKE:stä, koska UKE:n ja PUKE:n intressit ovat pääosin samat. On nimittäin olemassa vaara siitä, että kyseisten neuvonantajien ammatillinen toimintaympäristö vaikuttaa ainakin osittain heidän ammatilliseen mielipiteeseensä.

26 Lisäksi syistä, jotka esitettiin tämän tuomion 24 kohdassa, valittajien argumentit, joilla pyritään osoittamaan, että asianajaja, joka työskentelee edustamansa asiakkaan palveluksessa, on tähän nähden yhtä riippumaton kuin itsenäisesti toimiva asianajaja, ovat tässä asiassa merkityksettömiä.

27 Lopuksi on hylättävä Puolan tasavallan perustelut, jotka koskevat mahdollisia käytännön vaikeuksia, joita tarve käyttää asianajajan palveluksia saattaa sen mukaan merkitä. Velvollisuudesta turvautua ulkopuoliseen asianajajaan ei aiheudu lisäkustannuksia yksinomaan UKE:n kaltaisille viranomaisille vaan myös kaikille yksityishenkilöille. Ei myöskään ole osoitettu, että ongelmat, jotka liittyvät oikeuteen saada tutustua viranomaisten luottamuksellisiin tietoihin tai hankintalainsäädännön säännöksiin, muodostaisivat huomattavan esteen viranomaisten edustamiselle unionin tuomioistuimissa.

28 Edellä esitetyn perusteella PUKE:n ensimmäinen valitusperuste ja Puolan tasavallan ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomina.

PUKE:n toinen valitusperuste ja Puolan tasavallan ensimmäisen valitusperusteen toinen osa, jotka koskevat Puolan oikeudellisen neuvonantajan ammatin erityispiirteiden ja riippumattomuuden huomioimatta jättämistä

29 Valittajat toteavat, että perussäännön 19 artiklan neljännessä kohdassa viitataan kansalliseen oikeuteen ja että kyseisen perussäännön tulkinnassa ei siis voida jättää huomiotta kansallisia lainsäädäntöjä, toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin esittää valituksenalaisen määräyksen 22 kohdassa. Valittajien mukaan nimenomaan kansallisessa oikeudessa ja tässä asiassa Puolan oikeudessa määritellään asianajajien oikeus esiintyä kansallisissa tuomioistuimissa ja siis unionin tuomioistuimissa.

30 PUKE viittaa oikeuskäytäntöön, jonka mukaan jokainen jäsenvaltio voi vapaasti säännellä asianajajan ammatin harjoittamista alueellaan, jos tästä ei ole unionin oikeuden erityissääntöjä, ja tähän ammattiin sovellettavat säännöt voivat tämän vuoksi sen mukaan poiketa huomattavasti toisistaan eri jäsenvaltioiden välillä.

31 Valittajat toteavat tässä yhteydessä, että kun on kyse asianajajien oikeudesta edustaa asiakasta oikeudenkäyntimenettelyssä, asianajajien ammattipätevyyden tunnustamista koskevissa unionin johdetun oikeuden säännöksissä ei tehdä minkäänlaista eroa sen perusteella, ovatko he työ- tai palvelussuhteessa asianosaiseen, jonka lukuun he toimivat, vai eivät. Näissä säännöksissä säädetään

yksinomaan jäsenvaltioiden mahdollisuudesta tällaisen eron tekemiseen, jos niiden kansallisessa oikeudessa kielletään työ- tai palvelussuhteessa olevia asianajajia edustamasta työnantajaansa tuomioistuimessa.

32 Kun kansallisessa säännöstössä taataan asianajajalle riippumattomuus tilanteestaan siten, että hänen sallitaan edustaa työnantajaansa kansallisissa tuomioistuimissa, valittajien mukaan millään ei siis voida perustella sitä, että tältä evätään oikeus edustaa asianosaisia unionin tuomioistuimissa. Puolan oikeus- ja etiikkasäännöissä ei niiden mukaan tehdä mitään eroa oikeudellisten neuvonantajien välillä sen mukaan, toimivatko he sellaisen työ- tai palvelussuhteen perusteella, joka heillä on edustamaansa asianosaiseen, vai eivät, ja niissä taataan riittävästi oikeudellisten neuvonantajien riippumattomuus. Valituksenalaisessa määräyksessä tehty ero johtaa Puolan tasavallan mukaan syrjintään oikeudellisen neuvonantajan palvelujen yhden suoritusmuodon ja siihen turvautuvien haitaksi.

33 Tästä on todettava aluksi, että kun perussäännön 19 artiklan neljännessä kohdassa määrätään, että yksinomaan asianajaja, joka voi esiintyä jäsenvaltion tuomioistuimessa, voi edustaa asianosaista unionin tuomioistuimessa, siinä asetetaan välttämätön edellytys, joka muun asianosaisen kuin jäsenvaltion tai unionin toimielimen nimissä unionin tuomioistuimissa toimivien asianajajien on täytettävä. Kyseistä edellytystä ei kuitenkaan voida tulkita riittäväksi edellytykseksi siinä mielessä, että kaikki asianajajat, jotka voivat esiintyä jäsenvaltion tuomioistuimessa, hyväksyttäisiin automaattisesti esiintymään unionin tuomioistuimissa.

34 Vaikka käsitys asianajajan tehtävästä unionin oikeusjärjestyksessä perustuu jäsenvaltioiden yhteisiin oikeudellisiin perinteisiin, kuten tämän tuomion 23 kohdassa todettiin, tätä käsitettä on kuitenkin sovellettava objektiivisesti ja väistämättä kansallisista oikeusjärjestyksistä riippumattomasti asioissa, jotka on saatettu unionin tuomioistuinten käsiteltäviksi.

35 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi näin ollen perustellusti valituksenalaisen määräyksen 22 kohdassa, että muiden kuin etuoikeutettujen asianosaisten edustamista unionin tuomioistuimissa koskevia määräyksiä on tulkittava mahdollisuuksien mukaan itsenäisesti ja viittaamatta kansalliseen oikeuteen.

36 Samoista syistä SEUT 67 artiklan 1 kohdalla, johon PUKE vetoaa tukeakseen väitettään siitä, että jäsenvaltioiden erilaisia oikeusjärjestelmiä ja -perinteitä ei ole kunnioitettu, ei tässä yhteydessä ole merkitystä, koska perussäännön 19 artiklalla, jolla on merkitystä tässä asiassa, säädellään asianosaisten edustusta unionin tuomioistuimissa eikä kansallisissa tuomioistuimissa.

37 PUKE:n toinen valitusperuste ja Puolan tasavallan ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on näin ollen hylättävä perusteettomina.

PUKE:n kolmas valitusperuste, joka koskee rajoitetun erityistoimivallan periaatteen ja toissijaisuusperiaatteen loukkaamista

38 PUKE vetoaa SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohtaan, tarkasteltuina yhdessä SEU 4 artiklan 1 kohdan kanssa, perustuvan rajoitetun erityistoimivallan periaatteen loukkaamiseen. Se väittää, että kun unionin yleinen tuomioistuin rajoitti perussäännön 19 artiklan kolmannen kohdan soveltamisen asianajajiin, jotka eivät toimi työsopimuksen perusteella, se loukkasi jäsenvaltioiden toimivaltaa määrittää, onko henkilö asianajaja, ja tämän vuoksi rajoitetun erityistoimivallan periaatetta. Unionin oikeuden tarkoituksena ei voi olla sen määrittäminen, mitkä edellytykset asianajajan ammatin harjoittamiseksi on täytettävä.

39 PUKE väittää myös, että valituksenalaisella määräyksellä loukataan toissijaisuusperiaatetta, koska millään ei voida perustella väitettä, jonka mukaan asianajajien tai oikeudellisten neuvonantajien riippumattomuuden tavoitetta ei voitaisi saavuttaa kansallisella tasolla.

40 Tästä riittää, kun muistutetaan, että nämä valitukset eivät koske asianajajan ammatin harjoittamisen järjestämistä jäsenvaltion alueella vaan asianosaisten edustamista unionin tuomioistuimissa, sellaisena kuin siitä määrätään perussäännössä. Asianajajan käsitteen tulkinnalla perussäännön 19 artiklan yhteydessä ei sitä paitsi ole vaikutusta asianosaisten edustamiseen jäsenvaltion tuomioistuimissa, joten sillä ei voida loukata rajoitetun erityistoimivallan periaatetta eikä toissijaisuusperiaatetta.

41 PUKE:n kolmas valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

PUKE:n neljäs valitusperuste ja Puolan tasavallan toinen valitusperuste, jotka koskevat suhteellisuusperiaatteen loukkaamista

42 Valittajat väittävät, että perussäännön 19 artiklan kolmannen ja neljännen kohdan tulkintaa, jonka mukaan oikeudelliset neuvonantajat, jotka ovat työ- tai palvelussuhteessa asianosaiseen, eivät voi edustaa tätä unionin tuomioistuimissa, ei voida perustella tarpeella suojata oikeudenhoitoa unionissa tai varmistaa, että asianosaiset saavat riippumattoman oikeudellisen neuvonantajan tarjoamia palveluja. Tällainen tulkinta on näin ollen niiden mukaan SEU 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen vastainen.

43 Ne väittävät, että on olemassa vähemmän rajoittavia aineellisia ja muodollisia toimenpiteitä, joiden ansiosta voidaan saavuttaa unionin tuomioistuimessa käytävän oikeudenkäynnin asianosaisen edustajan riippumattomuuden tavoite ilman, että on tarpeen sulkea kokonaisuudessaan pois työsopimuksen perusteella ammattiaan harjoittavien oikeudellisten neuvonantajien ammattiluokkaa. Ne väittävät, että Puolassa on toteutettu tällaisia toimenpiteitä erilaisin lainsäädännöllisin ja eettisin toimenpitein, joilla säännellään oikeudellisten neuvonantajien ammatin harjoittamista.

44 Tästä on todettava, ettei missään tapauksessa vaikuta siltä, että valittajien mainitsemilla aineellisilla ja muodollisilla toimenpiteillä voitaisiin taata asianajajan riippumattomuus samalla tavoin kuin sillä, että tämä ei ole minkäänlaisessa työ- tai palvelussuhteessa asiakkaaseensa.

45 PUKE:n neljäs ja Puolan tasavallan toinen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomina.

PUKE:n viides ja Puolan tasavallan kolmas valitusperuste, jotka koskevat valituksenalaisen määräyksen puutteellisia perusteluja

46 Valittajat muistuttavat vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan päätöksen perusteluissa on esitettävä selvästi ja täsmällisesti unionin yleisen tuomioistuimen päättely, jotta asianosaiset saavat niiden avulla selville syyt, joiden vuoksi kyseiset toimenpiteet on toteutettu, ja unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan laillisuusvalvontaansa.

47 Ne katsovat, että tässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin ei viitannut riittävästi PUKE:n esittämiin selvityksiin, jotka koskivat sen ja sitä edustaneiden oikeudellisten neuvonantajien välisiä suhteita. Niiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin jätti valituksenalaisen määräyksen 22 kohdassa myös täysin huomiotta argumentit, jotka koskivat oikeudellisten neuvonantajien riippumattomuutta. Niiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei voinut perustellusti antaa kyseistä määräystä analysoimatta ennakolta perusteellisesti kansallisen oikeuden säännöksiä, joilla säännellään oikeudellisen neuvonantajan ammatin harjoittamista.

48 Tästä on muistutettava, että perusteluvelvollisuus ei velvoita unionin yleistä tuomioistuinta esittämään selvitystä, jossa seurattaisiin tyhjentävästi ja kohta kohdalta kaikkia riidan asianosaisten esittämiä päätelmiä, ja että perustelut voivat siten olla implisiittisiä, kunhan asianosaiset saavat niiden avulla selville syyt, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin ei ole hyväksynyt asianosaisten argumentteja,

ja unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan laillisuusvalvontaansa (yhdistetyt asiat C-120/06 P ja C-121/06 P, FIAMM ym. v. neuvosto, tuomio 9.9.2008, Kok., s. I-6513, 96 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Kuten tämän tuomion 35 kohdassa todettiin, unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti valituksenalaisen määräyksen 22 kohdassa, että muiden kuin etuoikeutettujen asianosaisten edustamista unionin tuomioistuimissa koskevia määräyksiä on tulkittava mahdollisuuksien mukaan itsenäisesti ja viittaamatta kansalliseen oikeuteen. Unionin yleisen tuomioistuimen velvollisuutena ei siis suinkaan ollut analysoida oikeudellisten neuvonantajien palvelussuhteen erityistä muotoa Puolassa, heidän riippumattomuutensa eri asteita eikä myöskään kansallisen oikeuden säännöksiä, joilla säännellään heidän toimintaansa.

50 PUKE:n viides ja Puolan tasavallan kolmas valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomina.

51 Koska ensimmäistäkään valittajien esittämää valitusperustetta ei voida hyväksyä, valitukset on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

52 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla valitusmenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut valittajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska valittajat ovat hävinneet asian, ne on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) Valitukset hylätään.

2) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej ja Puolan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset